

Arbetsmarknadens centralorganisationers gemensamma syn på att använda artificiell intelligens på arbetsplatserna

Centralorganisationerna på arbetsmarknaden i Finland har sammanställt en gemensam syn på användningen av artificiell intelligens på arbetsplatserna. I promemorian finns åtta gemensamma synpunkter på vilka möjligheter artificiell intelligens medför för arbetslivet. Artificiell intelligens påverkar arbetsmarknaden i stor utsträckning, men inte lika kraftfullt överallt eller samtidigt.

Enligt utredningar som Statistikcentralen och Finlands näringsliv rf har genomfört använder cirka 15 procent av företagen i Finland artificiell intelligens systematiskt. Även offentliga organisationer har på ett bra sätt kommit igång med att använda artificiell intelligens.

Även om Finland kan anses vara en föregångare inom digitalisering håller de flesta arbetsorganisationer ännu på att göra försök med eller testa artificiell intelligens.

Vårt mål är att med hjälp av artificiell intelligens främja produktiviteten och arbetstagarnas välbefinnande i organisationer av olika storlek. En hållbar väg in i framtidens arbetsliv går ut på att öka produktiviteten och välbefinnandet.

Det europeiska arbetslivet behöver gemensam konkurrens- och innovationsfrämjande praxis som kan bidra till ökad produktivitet och välfärd. Kompetens, säkerhet, förtroende och transparens är faktorer som gör det möjligt att använda artificiell intelligens på ett framgångsrikt sätt på arbetsplatserna.

De gemensamma synpunkterna är också kopplade till utarbetandet av kommissionens datastrategi och Apply AI-strategin.

Centralorganisationerna på arbetsmarknaden ger följande förslag till kommissionen för att utveckla artificiell intelligens i arbetslivet

- 1. Vårt viktigaste budskap: Europa behöver tydliga spelregler för den digitala ekonomin och dataekonomin.** Det är viktigt att särskilt EU:s förordning om artificiell intelligens och dataakten genomförs på ett högklassigt sätt. Regleringen ska vara begriplig, konsekvent, icke-diskriminerande och ändamålsenlig. Den ska göra innovativ nyskapande verksamhet möjlig och samtidigt skapa en trygg miljö för arbetstagare och kunder. Algoritmhanteringen ska vara ansvarsfull och transparent.
- 2. Främja etiska standarder och rekommendationer för användningen av artificiell intelligens och se till att tekniken bakom den används på ett ansvarsfullt och säkert sätt.** Detta kan omfatta anvisningar om dataskydd, transparens och bedömning av effekterna av artificiell intelligens, men också iakttagelser om vad avsaknaden av anvisningar eller försummelse av rekommendationerna har lett till.
- 3. Tillhandahålla finansiering för och investeringar i AI-projekt som fokuserar på att införa teknik, förnya därtill hörande arbetssätt, skapa arbetsplatser och utveckla arbetstagarnas kompetens.** Detta kan omfatta finansiering för forskning och utveckling, pilotprojekt och utveckling av skalbara lösningar. Uppmuntra företag och organisationer att utveckla och införa pålitliga AI-applikationer som kan öka produktiviteten, förbättra kvaliteten på arbetsplatserna, minimera riskerna för arbetstagarnas rättigheter och ge arbetstagarna fler färdigheter.

- 4. Främja samarbete och nätverkande mellan aktörer, företag och forskningsinstitut inom AI-branschen och den offentliga sektorn.** På så sätt bidrar man till att sprida bästa praxis, främja innovationer och uppmuntra arbetsplatser att börja använda artificiell intelligens. Dessutom bör samarbetet med högskolor, anordnare av yrkesutbildning och olika arbetsgivarsektorer ökas för att utveckla nya utbildningsprogram som möter de nya kompetensbehoven.
- 5. Säkerställa skyddet av arbetstagarnas rättigheter och de mänskliga rättigheterna i allmänhet** bland annat genom att ge företag stöd för att genomföra etiskt hållbara lösningar. Detta sker genom att personalen och representanterna för personalen blir inkluderade i planeringen och genomförandet av åtgärderna på ett meningsfullt sätt. Vi sporrar till att göra personalen delaktig på arbetsplatserna redan när man planerar, utvecklar och testar implementering av artificiell intelligens. Genom delaktighet förebygger man eventuella risker för att arbetstagarnas och kundernas rättigheter och mänskliga rättigheter missbrukas och kan effektivt ta tillvara möjligheterna med artificiell intelligens.
- 6. Främja ett effektivt genomförande av EU:s allmänna dataskyddsförordning och en enhetlig tolkning av förordningen inom EU samt interoperabilitet med EU:s rättsakter om digitala marknader och dataakter.** Det är viktigt att se till att medlemsländernas myndigheter tolkar förordningen på ett enhetligt sätt. Samarbetet mellan dataskyddsstyrelsen (European Data Protection Board), medlemsländernas dataskyddsmyndigheter och EU:s tillsynsmyndigheter på det digitala området intensifieras och kraven och anvisningarna i anslutning till internationella dataöverföringar förtydligas.
- 7. Främja dialogen mellan arbetsmarknadsparterna på alla nivåer när det gäller utveckling, implementering och övervakning av artificiell intelligens** för att hjälpa arbetsgivare och arbetstagare att bättre förstå vilken typ av teknik det rör sig om, vilken kapacitet och potential och vilka begränsningar och effekter tekniken har.
- 8. Vi ska tillsammans förändra diskussionen om artificiell intelligens i en mer balanserad riktning.** En ensidigt positiv eller negativ inställning kommer inte att leda saker och ting i en önskad riktning. Tiden är inne att pröva, lära sig och hitta de bästa metoderna för att använda artificiell intelligens på och inom arbetsplatserna samt sprida information om dessa metoder på bred front. Dessutom ska man aktivt och mångsidigt följa upp vilka konsekvenser artificiell intelligens medför för arbetsmarknaden och arbetslivet.

Helsingfors 19.3.2025

Akava
Kyrkans arbetsmarknadsverk
Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
STTK

Finlands näringsliv rf
Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT
Statens arbetsmarknadsverk SAMV

Mer information:

Juha Antila, juha.antila@sak.fi
Mika Tuulainen, mika.tuulainen@ek.fi
Niilo Hakonen, niilo.hakonen@kt.fi
Marjaana Laine, marjaana.laine@gov.fi
Anna Kaarina Piepponen, anna.kaarina.piepponen@evl.fi
Miiia Kannisto, miiia.kannisto@akava.fi
Tom-Henrik Sirviö, tom-henrik.sirvio@sttk.fi